Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar il-"Komunikazzjoni konġunta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill 'Impetu mġedded għas-Sħubija bejn l-Afrika u l-UE'"

(JOIN(2017) 17 final)

(2018/C 237/11)

Relatur: **Mihai MANOLIU**

Konsultazzjoni	Kummissjoni Ewropea, 05/07/2017
Bażi legali	Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni Speċjalizzata għar-Relazzjonijiet Esterni
Adottata fis-sezzjoni	22/02/2018
Adottata fil-plenarja	15/03/2018
Sessjoni plenarja Nru	533
Riżultat tal-votazzjoni	185/2/1
(favur/kontra/astensjonijiet)	

1. **Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet**

1.1. Il-KESE jqis li f'kuntest globali li qed jinbidel b'ritmu mgħaġġel, is-sena 2018 se jkollha rwol ewlieni fit-tisħiħ tas-sħubija bejn l-UE u l-Afrika. Iż-żewġ kontinenti qegħdin jiffaċċjaw bidliet kbar u profondi fid-dimensjoni politika, dik ekonomika u dik soċjali. Dan l-ambjent joffri opportunitajiet biex is-sħubija tissawwar mill-ġdid u tissaħħaħ. Għalhekk, il-KESE jikkunsidra li din id-darba, l-Unjoni għandha tiffoka b'mod partikolari fuq il-parteċipazzjoni ta' atturi ġodda mill-isfera ekonomika u dik tas-soċjetà ċivili Ewropea fi proġetti ta' żvilupp fil-kontinent Afrikan. L-appoġġ tal-iżvilupp fl-Afrika ma għandux ikun biss ir-responsabbiltà tal-istituzzjonijiet tal-UE, iżda wkoll sforz tas-soċjetà Ewropea kollha.

1.2. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew għaldaqstant jirrakkomanda li l-istituzzjonijiet Ewropej kollha rilevanti jissoktaw l-isforzi tagħhom ta' żamma tal-paċi u tas-sigurtà fl-Afrika u jgħinu lill-organizzazzjonijiet Afrikani fit-taqtigħa tagħhom biex jipprevjenu l-kunflitti u jwaqqfu t-terroriżmu u l-kriminalità organizzata. Il-KESE bi pjaċir jinnota li l-inizjattiva ta' sħubija bejn l-Afrika u l-UE ittieħdet u jqis li hemm bżonn ta' approċċ bħal dan, filwaqt li jitqiesu r-realtajiet ġodda ġeostrateġiċi li qed jaffaċċjaw iż-żewġ kontinenti:

— il-ġestjoni umana u dinjituża tal-flussi migratorji pperċeputi bħala mhux ikkontrollati;

— il-possibbiltà ta' influss ta' rifuġjati;

— in-nuqqas ta' sigurtà li tibqa', fil-fruntieri tal-Unjoni Ewropea, hija ġġenerata mill-instabbiltà ta' diversi reġimi politiċi u n-nuqqas tal-istat tad-dritt f'ċerti pajjiżi Afrikani;

— l-influwenza dejjem ikbar eżerċitata fl-Afrika minn ċerti qawwiet reġjonali bħaċ-Ċina – fejn l-interessi speċifiċi li jikkonċernaw ir-riżorsi naturali tal-Afrika u r-relazzjonijiet ekonomiċi bilaterali ma jinċentivawx il-pajjiżi ta' dan il-kontinent biex jintensifikaw il-kooperazzjoni transnazzjonali;

— l-azzjonijiet imprevedibbli tal-Istati Uniti fix-xena politika internazzjonali, kif ukoll l-isfidi tat-tibdil fil-klima.

1.3. Fir-rigward tal-problema dwar l-ikel, il-KESE jemmen li l-UE, f'kooperazzjoni mal-Unjoni Afrikana, għandha tidentifika proġetti lokali u politiki li kienu ta' suċċess u tiffavorixxi l-estensjoni tagħhom fl-akbar għadd possibbli ta' reġjuni u pajjiżi Afrikani. F'dan ir-rigward, ma ninsewx il-parametru tad-demografija, b'rata ta' 18-il miljun fis-sena sal-2035, li d-dinamika enormi tagħha teħtieġ li jinħolqu impjiegi addizzjonali. Fl-Afrika, l-iżvilupp ekonomiku sostenibbli huwa soġġett għal restrizzjonijiet serji, li l-UE trid tqis u li huma marbuta mill-qrib ma':

— id-dipendenza qawwija fuq użu intensiv tar-riżorsi naturali, li jwassal għat-traffiku illeċitu tagħhom;

— il-kundizzjonijiet fertili għall-instabbiltà li jirriżultaw mill-gwerer, il-ksur tad-drittijiet tal-bniedem, l-inugwaljanzi soċjali, il-fundamentaliżmu, u l-katastrofi klimatiċi;

— l-impatt tat-tibdil fil-klima;

— l-effetti tal-iskarsezza tal-ikel u n-nuqqas ta' ilma;

— in-nuqqas ta' sanità;

— l-epidemiji u l-mard infettiv;

— in-nuqqas ta' politiki agrikoli koerenti u li jirriflettu r-realtajiet lokali.

1.4. Peress li jikkawżaw ċaqliq sfurzat u volontarju, il-problemi msemmija hawn fuq jikkontribwixxu ferm għall-migrazzjoni illegali, spiss ikkontrollata mill-kriminalità organizzata, li toħloq pressjoni konsiderevoli fuq is-sistemi ta' governanza tal-pajjiżi ta' oriġini u ta' tranżitu, kif ukoll fuq l-awtoritajiet politiċi tagħhom. L-Ewropa tista' twieġeb għal dan, bis-saħħa tal-Kunsens Ewropew għall-Iżvilupp il-ġdid, għall-Politika Ewropea tal-Viċinat u għall-Aġenda Ewropea dwar il-Migrazzjoni, kif ukoll bl-istabbiliment ta' relazzjoni bbażata fuq il-kunċett ta' sħubija. Il-KESE jista' jagħti kontribut fundamentali għad-demokrazija u għad-drittijiet tal-bniedem flimkien mar-rappreżentanti rikonoxxuti tas-soċjetà Afrikana (pjattaforma, forum, voluntiera) u l-imsieħba soċjali tal-Afrika.

1.5. Il-KESE jitlob li s-soċjetà ċivili tkun integrata aħjar fis-sħubija li jmiss u li tkun ipprovduta bi rwol aktar b'saħħtu li jmur mill-konsultazzjoni għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-politiki. Dan l-aspett huwa importanti biex jiġi żgurat il-prinċipju tal-koerenza tal-olitiki għall-iżvilupp u biex jiġu involuti b'mod effettiv il-partijiet interessati f'dan il-proċess. Għaldaqstant, l-UE tista' tkun mudell ta' prattiki tajba għall-Istati Afrikani f'dak li jirrigwarda l-involviment tas-soċjetà ċivili fil-proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet u t-tfassil ta' programmi li jiffaċilitaw il-ħolqien ta' soċjetà ċivili Afrikana transnazzjonali. Bl-istess mod, jeħtieġ li l-Unjoni tieħu rwol attiv fl-iżvilupp tas-soċjetà ċivili f'dawk il-pajjiżi fejn ma teżistix jew fejn ftit li xejn hija żviluppata.

1.6. Minħabba l-importanza strateġika li għandhom it-tagħlim, it-trasferiment tal-għarfien mingħajr diskriminazzjoni, l-aċċess ġenerali għall-kultura, bħala element essenzjali għall-istabbiliment ta' klima ta' kooperazzjoni u l-iskambju ta' valuri assunti b'mod unanimu, kif ukoll il-ftuħ ta' opportunitajiet għal numru konsiderevoli ta' żgħażagħ Afrikani, il-KESE jirrakkomanda li s-Sħubija UE-Afrika torjenta ruħha fuq il-punti li ġejjin:

— huwa xieraq li jiġu estiżi wkoll lill-Afrika programmi Ewropej li kienu ta' suċċess, bħal Erasmus+, sabiex jippermettu l-mobilità tal-istudenti u l-għalliema fiż-żewġ kontinenti u joħolqu skambju ta' esperjenza fil-livell universitarju;

— għandhom jitħeġġu u jiġu appoġġjati finanzjarjament is-sħubijiet bejn universitajiet Ewropej u dawk Afrikani favur l-iżvilupp ta' proġetti u ta' programmi ta' studju komuni;

— huma biss il-programmi edukattivi ta' kwalità u l-istrateġiji għall-ġlieda kontra l-esklużjoni soċjali li ser irażżnu l-fundamentaliżmu reliġjuż li jaffettwa xi pajjiżi Afrikani.

1.7. Il-KESE jemmen li l-mudell prinċipali li l-Unjoni Ewropea tista' tipproponi lill-kontinent Afrikan huwa l-eżempju tagħha ta' kooperazzjoni transnazzjonali tagħha u t-twettiw ta' proġetti transnazzjonali kbar, jew partijiet minnhom, bħal dawk ta' infrastruttura, diment li l-Istati Afrikani jaqblu li jikkooperaw bejniethom biex jimplimentaw dawn il-proġetti. Barra minn hekk, l-Unjoni Ewropea għandha tirrikonoxxi l-għarfien espert li tista' tipprovdi fir-rigward tal-politiki ta' transizzjoni lejn soċjetà demokratika u ekonomija tas-suq li tkun kompletament funzjonali, kompetittiva u inklużiva.

1.8. Il-KESE jipproponi li s-sħubija tingħata l-kompitu li tippromovi u tikseb l-ugwaljanza bejn is-sessi u t-tisħiħ tal-pożizzjoni tan-nisa u taż-żgħażagħ, kif ukoll li tirrikonoxxi l-kontribut tagħhom għall-paċi u għall-bini tal-Istat, għat-tkabbir ekonomiku, għall-iżvilupp teknoloġiku, għall-ġlieda kontra l-faqar, għas-saħħa, għall-benesseri u għall-iżvilupp kulturali u uman. Jeħtieġ li tinqered kull forma ta' vjolenza u ta' diskriminazzjoni soċjali u politika kontra n-nisa fil-kontinent Afrikan kollu, biex dawn ikunu jistgħu jgawdu bis-sħiħ id-drittijiet ugwali.

1.9. Il-KESE jinnota li reċentement iċ-Ċina saret is-sieħeb ekonomiku ewlieni tal-Afrika u li dan l-iżvilupp jista' b'mod partikolari jkollu l-effett li l-pajjiżi tar-reġjun jibdlu l-għanijiet tal-politika barranija tagħhom jew juru anqas interess li jimplimentaw riformi demokratiċi. Għalhekk, jeħtieġ li l-UE toħloq sħubija mal-Afrika li verament terġa' tqajjem u ssaħħaħ ir-relazzjonijiet kummerċjali bejn iż-żewġ kontinenti u toħloq kundizzjonijiet aħjar fil-livell lokali għall-investituri Ewropej.

1.10. Il-KESE jirrakkomanda l-introduzzjoni ta' klawsoli dwar governanza tajba fil-ftehimiet rilevanti kollha konklużi bejn l-UE u pajjiżi terzi jew reġjuni, sabiex jiġi promoss żvilupp sostenibbli, li jirrikjedi l-eżistenza ta' proċess ta' implimentazzjoni ta' politiki li jkun responsabbli, trasparenti, dinamiku, ekwu, inklużiv, effikaċi, inklużiv u li jirrispetta l-istat tad-dritt.

1.11. Il-KESE jesprimi wkoll id-dispjaċir tiegħu li l-Afrika hija l-aktar kontinent fqir fid-dinja, u l-uniku wieħed fejn il-faqar żdied. Hija realtà intollerabbli li aktar minn 50 % tal-popolazzjoni tagħha jgħixu fi privazzjoni assoluta. Tenħtieġ ġlieda internazzjonali kontra l-faqar, li tinvolvi lill-atturi prinċipali fil-proċess ta' żvilupp, u għandhom jitfasslu strateġiji u pjani ta' azzjoni biex jintlaħqu l-popolazzjonijiet żvantaġġjati. Jeħtieġ li tiġi pprovduta allokazzjoni finanzjarja ġdida, programmabbli u prevedibbli. Barra minn hekk, il-KESE huwa tal-fehma li l-iżgurar ta' segwitu effettiv tal-għajnuna finanzjarja huwa kruċjali għal implimentazzjoni aħjar tal-għanijiet mixtieqa.

1.12. Il-KESE jilqa' r-rieda tal-Afrika, espressa permezz tal-adozzjoni tal-Aġenda 2063 u l-ħolqien tal-Unjoni Afrikana, li tiġi trattata bħala grupp wieħed, inklużiv u pan-Afrikan. Il-governanza tajba għall-iżvilupp sostenibbli għandha timxi fuq politiki ekonomiċi sodi, ġusti mill-perspettiva soċjali u ambjentali, il-ħolqien ta' istituzzjonijiet demokratiċi, reżistenti għall-korruzzjoni, li huma attenti għall-ħtiġijiet taċ-ċittadini, il-promozzjoni tas-soċjetà ċivili, il-ġlieda kontra l-esklużjoni soċjali kif ukoll il-koeżjoni ekonomika, l-istat tad-dritt, il-prevalenza tal-liġi, id-drittijiet tal-bniedem u l-opportunitajiet indaqs. Klima favorevoli għall-investiment tista' twassal għal suċċess.

2. **Kuntest**

2.1. L-Unjoni Ewropea (UE) u l-parti l-kbira tal-Istati Afrikani huma diġà marbuta bi ftehim ta' kooperazzjoni internazzjonali komprensiv u legalment vinkolanti, li jkopri aktar min-nofs l-Istati-nazzjonijiet tad-dinja. L-hekk imsejjaħ "Ftehim ta' Sħubija ta' Cotonou" (CPA jew Ftehim ta' Cotonou) kien iffirmat f'Benin fl-2000 u għandu l-għan li jsaħħaħ il-kooperazzjoni fit-tul fil-politika, il-kummerċ u l-iżvilupp bejn l-UE u l-pajjiżi tal-Afrika, tal-Karibew u tal-Paċifiku (AKP). Dan il-ftehim wassal għall-ħolqien ta' firxa ta' istituzzjonijiet li jiffaċilitaw il-kooperazzjoni bejn l-AKP u l-UE fost il-gvernijiet, l-uffiċjali tal-awtoritajiet pubbliċi, il-membri tal-Parlament, l-awtoritajiet lokali u s-soċjetà ċivili, inkluż is-settur privat.

2.2. L-Istrateġija Globali tal-UE għall-Politika Estera u ta' Sigurtà tinnota li, minħabba l-prossimità ġeografika, il-promozzjoni tal-paċi u l-iżvilupp fil-kontinent Afrikan fil-fatt huma investiment għall-paċi u l-prosperità tal-Unjoni Ewropea. Unjoni prospera u sikura hija estremament diffiċli f'ambjent fejn il-ġirien tagħha huma sottożviluppati u f'kunflitt. Għaldaqstant, l-UE għandha l-obbligu li tieħu sehem b'mod attiv u intensiv fl-istabbiliment ta' Unjoni Afrikana u fl-irkupru tal-ekonomija tar-reġjun.

2.3. Il-KESE jinnota li f'dawn l-aħħar żminijiet, il-kuntest internazzjonali evolva b'mod konsiderevoli, tfaċċaw sfidi globali ġodda, is-sikurezza tal-persuni ġiet affettwata u l-isforzi għall-ġlieda kontra l-faqar u l-pandemiji, it-tibdil fil-klima u d-deżertifikazzjoni, il-migrazzjoni, il-ġestjoni sostenibbli tal-beni pubbliċi huma kwistjonijiet li influwenzaw kontinwament il-politiki tal-Istati Afrikani u dawk tal-UE.

2.4. Jeħtieġ li tinħoloq viżjoni politika konġunta ġdida bejn l-UE u l-Afrika, li tkun konkreta, tkun ibbażata fuq interessi komuni u valuri kondiviżi, il-kunsiderazzjoni reċiproka u r-rispett tal-prinċipju tas-sovranità individwali u tirrifletti l-aspirazzjonijiet leġittimi taż-żewġ partijiet. Għalhekk, dawn it-tnejn għandhom jesprimu rieda komuni permezz ta' sħubija ugwali, konxja u preferenzjali, sabiex ikomplu jrawmu l-paċi (il-Faċilità għall-Paċi fl-Afrika) u s-sigurtà (il-kontinent Afrikan huwa fattur importanti f'dan il-qasam) u l-iżvilupp sostenibbli, id-drittijiet tal-bniedem u l-integrazzjoni reġjonali u kontinentali.

2.5. Il-KESE jesprimi wkoll id-dispjaċir tiegħu li l-Afrika hija l-aktar kontinent fqir fid-dinja, u l-uniku wieħed fejn il-faqar żdied. Hija realtà intollerabbli li aktar minn 50 % tal-popolazzjoni tagħha jgħixu fi privazzjoni assoluta. Tenħtieġ ġlieda internazzjonali kontra l-faqar, li tinvolvi lill-atturi prinċipali fil-proċess ta' żvilupp, u għandhom jitfasslu strateġiji u pjani ta' azzjoni biex jintlaħqu l-popolazzjonijiet żvantaġġjati. Jeħtieġ li tiġi pprovduta allokazzjoni finanzjarja ġdida, programmabbli u prevedibbli. Barra minn hekk, il-KESE huwa tal-fehma li l-iżgurar ta' segwitu effettiv tal-għajnuna finanzjarja huwa kruċjali għal implimentazzjoni aħjar tal-għanijiet mixtieqa.

2.6. Il-KESE jilqa' r-rieda tal-Afrika, espressa permezz tal-adozzjoni tal-Aġenda 2063 u l-ħolqien tal-Unjoni Afrikana, li tiġi trattata bħala grupp wieħed, inklużiv u pan-Afrikan. Il-governanza tajba għall-iżvilupp sostenibbli għandha timxi fuq politiki ekonomiċi sodi, ġusti mill-perspettiva soċjali u ambjentali, il-ħolqien ta' istituzzjonijiet demokratiċi, reżistenti għall-korruzzjoni, li huma attenti għall-ħtiġijiet taċ-ċittadini, il-promozzjoni tas-soċjetà ċivili, il-ġlieda kontra l-esklużjoni soċjali kif ukoll il-koeżjoni ekonomika, l-istat tad-dritt, il-prevalenza tal-liġi, id-drittijiet tal-bniedem u l-opportunitajiet indaqs. Klima favorevoli għall-investiment tista' twassal għal suċċess.

2.7. L-effiċjenza u r-responsabbiltà ta' kulħadd jeħtieġu riżorsi umani u finanzjarji konsiderevoli fit-tul, ipprovduti evidentement miż-żewġ partijiet. Il-KESE jemmen li l-involviment tas-soċjetà ċivili f'dan il-proċess jista' jsir minn pjattaforma ta' sħubijiet volontarji u li jista' jiffaċilita l-proċess ta' żvilupp. Jeħtieġ b'mod urġenti li l-atturi mhux statali u l-awtoritajiet lokali jkunu involuti b'mod sħiħ fl-istadji kollha tal-proċess, inkluż fil-monitoraġġ u l-evalwazzjoni. Fil-fatt, huma jistgħu jagħtu impetu ġdid lill-iżvilupp tal-Afrika u jsaħħu l-leġittimità tal-azzjoni esterna tal-UE, kif ukoll inaqqsu l-livell ta' euroxettiċiżmu fl-Ewropa. Il-viżjoni komuni f'dan il-qasam għandha tinkludi d-demokrazija parteċipattiva, il-pluraliżmu u l-libertajiet fundamentali, jiġifieri r-rispett tal-istat tad-dritt, biex niġbru dawn il-kunċetti f'wieħed.

2.8. Theddida oħra ta' importanza kbira hija l-eżawriment tar-riżorsi naturali fl-Afrika, li se jfixkel il-proċess ta' tnaqqis tal-faqar. Jeħtieġ li jingħata kumpens għas-servizzi ekosistemiċi li hija tipproduċi, fosthom il-ħżin tal-karbonju fil-foresti tropikali. Jeħtieġ approċċ komuni quddiem dawn l-isfidi globali, kif ukoll sħubija unifikata u mmirata lejn iċ-ċittadin, permezz ta' proċess minn kontinent għal kontinent, kemm fil-livell politiku kif ukoll f'dak konkret tan-negozjati.

2.9. Il-KESE jemmen li l-partijiet ikkonċernati għandhom ikunu responsabbli u konsistenti f'dak li jirrigwarda r-responsabbiltà reċiproka, id-djalogu u l-kontribuzzjonijiet. Barra minn hekk, il-ftehim futur jeħtieġ li jkun ibbażat fuq il-prinċipju ta' sħubija. L-imsieħba għandhom drittijiet u dmirijiet ugwali f'dak li jirrigwarda l-prattiki ta' żvilupp u ta' investiment. Madankollu, hemm differenza reali fil-livell tal-integrazzjoni u f'dak tar-riżorsi umani, tekniċi u finanzjarji. Għaldaqstant, jeħtieġ li kiġi żviluppat u msaħħaħ id-djalogu politiku bejn l-UE u l-Afrika.

2.10. Il-qerda tal-faqar u l-iżvilupp sostenibbli huma għan koerenti (permezz ta' koordinazzjoni aħjar bejn id-donaturi u l-atturi mhux statali) u impenn ta' kooperazzjoni bejn l-UE u l-Afrika, definit mill-politiki Ewropej bħal dawk tal-kummerċ, bl-aċċess liberu għas-suq tal-Unjoni bħala parti mill-Ftehimiet ta' Sħubija Ekonomika (FSE), l-ambjent u l-agrikoltura.

2.11. Il-KESE jenfasizza li l-approċċ olistiku tal-kunflitti jeħtieġ li jkun ibbażat fuq ir-responsabbiltà, il-prevenzjoni, ir-riżoluzzjoni, il-ġestjoni u r-rikostruzzjoni. Il-paċi għandha rwol ewlieni, bħala l-ewwel pass lejn żvilupp sostenibbli, li tkun ġusta mil-lat politiku, ekonomiku u soċjali, b'rispett sħiħ tad-drittijiet tal-bniedem. Jeħtieġ li tiżdied il-viġilanza fuq it-tfaċċar ta' tensjonijiet etniċi u reliġjużi fil-kontinent Afrikan. Jeħtieġ li tingħata l-attenzjoni kollha dovuta lill-esportazzjonijiet tal-armi, permezz ta' kodiċi ta' kondotta, inkluż f'dak li jirrigwarda t-traffikar tal-armi.

3. **Kummenti ġenerali**

3.1. Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni intitolata "***Impetu mġedded għas-Sħubija bejn l-Afrika u l-UE"*** hija inizjattiva koordinata u msaħħa li hija konsistenti mal-**Aġenda 2063** u taqbel mal-***Istrateġija Globali tal-UE għall-Politika Estera u ta' Sigurtà***. Hija tikkontribwixxi għall-proċess ta' riflessjoni u tikkostitwixxi bażi koerenti għan-negozjati li jmiss dwar il-pilastru Afrikan.

3.2. Il-KESE jemmen li l-UE għandha interess strateġiku, politikament orjentat u bbażat fuq valuri u interessi komuni ddedikati għat-tisħiħ u l-adattament tas-sħubija sostenibbli tagħha mal-Afrika. Jeħtieġ li hija ssir l-investitur barrani u s-sieħeb ewlieni fl-oqsma umanitarji u kummerċjali ta' dan il-kontinent, u tikkontribwixxi għas-sigurtà tiegħu.

3.3. L-UE għandha tliet għanijiet strateġiċi:

— tisħiħ tas-sħubija reċiproka u kooperazzjoni akbar fuq ix-xena internazzjonali, fuq il-bażi ta' valuri u interessi komuni, inkluż fil-qafas tar-relazzjonijiet bilaterali;

— is-sigurtà, kemm fuq l-art kif ukoll fuq il-baħar, u l-ġlieda kontra t-theddid transnazzjonali, li huma investiment fis-sigurtà fiż-żewġ kontinenti;

— żvilupp ekonomiku sostenibbli u inklużiv fl-Afrika, bl-għan li jinħolqu l-impjiegi li għandu bżonn il-kontinent u li jinħatfu l-possibbiltajiet li tali żvilupp joffri lill-Ewropa.

3.4. Il-KESE jaqbel li huwa possibbli li jiġi implimentat b'suċċess programm komuni ambizzjuż:

— bit-tisħiħ tal-koalizzjonijiet dwar kwistjonijiet ta' governanza globali, permezz ta' djalogu intensiv u kooperazzjoni effettiva ma' sħab strateġiċi u alleati ewlenin, bil-promozzjoni u l-appoġġ tal-istat tad-dritt u tal-ġustizzja;

— bit-tisħiħ tal-kooperazzjoni f'oqsma ta' interess komuni u fuq il-bażi ta' interazzjonijiet politiċi intensivi, fil-livell multilaterali, kontinentali, reġjonali, nazzjonali u lokali, waqt li jiġi rrispettat il-prinċipju tas-sussidjarjetà;

— bit-tiswir ta' sħubija ffukata fuq l-individwi, l-awtoritajiet politiċi, l-awtoritajiet lokali, is-sħubijiet soċjali, is-settur privat u s-soċjetà ċivili kollha.

3.5. Il-KESE huwa konvint li l-istrateġija konġunta bejn l-Afrika u l-UE għandha tkun ibbażata fuq politika ta' żvilupp sostenibbli fit-tul li jkollha bħala bażi r-realtajiet lokali Afrikani, peress li huwa fuq din il-kundizzjoni li l-assistenza tkun effettiva sabiex tiġġieled b'mod ġust il-faqar, tiżgura tkabbir li jkun b'saħħtu fuq livell ekonomiku, ambjentali, fid-dawl tat-tibdil devastanti fil-klima, u soċjali, li jkollha bħala bażi x-xogħol deċenti, b'impjiegi fuq medda twila ta' żmien, u li tkun ikkaratterizzata mill-produttività, il-libertà, il-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali, l-etika u d-dinjità. Iż-żieda fil-produzzjoni lokali, garanzija tas-sigurtà alimentari, dħul deċenti għall-bdiewa ż-żgħar u l-SMEs, il-ħolqien ta' suq intern, bis-saħħa tad-drittijiet għall-proprjetà u għat-tnaqqis fil-piżijiet amministrattivi u fil-korruzzjoni, huma kollha fatturi li jistgħu jgħinu biex tingħeleb il-miżerja. Għaldaqstant, l-agrikoltura u s-sikurezza tal-ikel għandhom jibbenefikaw, fi ħdan il-qafas tal-politiki komuni, minn attenzjoni sħiħa. Jeħtieġ li jiġu appoġġjati mudelli agrikoli sostenibbli u orjentati lejn il-bdiewa ż-żgħar li joffru opportunitajiet konkreti għat-tkabbir permezz tal-iżvilupp ta' setturi speċjalizzati. Huwa d-dmir tal-UE u tal-UA li jiġu identifikati u promossi mudelli u politiki li rnexxew fil-qasam tal-agrikoltura fost il-komunitajiet żvantaġġati, jew fi ħdan l-istess pajjiż fi Stati Afrikani li qegħdin jiżviluppaw.

3.6. Il-ġlieda kontra d-deżertifikazzjoni, kif ukoll l-aċċess għall-ilma għal kulħadd huma fatturi determinanti f'dak li jirrigwarda s-sikurezza alimentari, il-migrazzjoni u l-preżenza tar-refuġjati. L-Afrika huwa l-kontinent l-aktar affettwat mit-tibdil fil-klima. Jeħtieġ li l-UE u l-UA, kif ukoll l-Istati Membri, l-atturi ekonomiċi u l-investituri, jassumu r-responsabbiltà tagħhom (fil-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima) u li jkollhom qafas finanzjarju flessibbli u effettiv għal approċċ ġdid ekoloġiku.

3.7. L-eżistenza ta' kummerċ ħieles li jirrispetta l-istandards ambjentali u soċjali hija speċifika biex tistimula t-tkabbir ekonomiku u l-progress soċjali u politiku, bl-effett konkret li jkollha rwol katalitiku fil-ġlieda kontra l-faqar, bis-saħħa ta' żvilupp sostenibbli mifrux. Teħtieġ asimmetrija favur is-swieq Afrikani għal integrazzjoni reġjonali, għal qafas affidabbli ta' kummerċ u investiment. Il-Ftehimiet ta' Sħubija Ekonomika (FSE) huma għodda għall-kummerċ u għall-integrazzjoni reġjonali sakemm ikunu favur l-iżvilupp, billi japplikaw derogi sabiex l-industriji lokali fi tranżizzjoni jadattaw għall-kundizzjonijiet ġodda tas-suq. Ir-relazzjonijiet ekonomiċi bejn l-UE u l-Afrika għandhom ikunu bbażati fuq il-kummerċ ġust u fuq approċċ divrenzjat, diversifikat, li jwassal għal integrazzjoni Afrikana li twassal għall-ħolqien ta' prodotti u servizzi meħtieġa u kompetittivi.

3.8. Fattur determinanti fl-iżvilupp ekonomiku u l-eliminazzjoni tal-faqar huwa s-sħubija fl-enerġija bejn l-UE u l-Afrika, li tista' toħloq proġetti li jistgħu jipprovdu enerġija minn sorsi rinnovabbli, bi prezz li faċilment jintlaħaq u b'mod effiċjenti. F'dan il-każ, il-klima u l-kundizzjonijiet ġeografiċi tal-kontinent Afrikan jistgħu jkunu vantaġġ, b'mod partikolari fir-rigward tal-enerġija tax-xemx. L-aċċess għall-enerġija jista' jistimula l-iżvilupp soċjoekonomiku tal-Afrika.

3.9. Il-KESE jqis li impenn għall-edukazzjoni u għas-saħħa għal kulħadd jista' jkun għodda effettiva u konkreta f'approċċ ta' żvilupp għall-foqra. L-istrateġija għandha tgħin biex tiġi integrata dimensjoni fundamentali ta' ugwaljanza bejn is-sessi u t-tisħiħ tal-pożizzjoni tan-nisa, kif ukoll il-popolazzjonijiet vulnerabbli u r-refuġjati li jitfaċċaw wara kriżijiet umanitarji. L-aċċess għall-kura tas-saħħa u l-ġlieda kontra l-mediċini foloz huma komponenti essenzjali fil-ġlieda kontra l-pjaga dejjem tikber tal-mard fatali. Huwa wkoll meħtieġ li jiġu adottati miżuri adegwati f'dan ir-rigward fil-livell legali u kriminali.

3.10. Il-KESE jirrakkomanda li jsiru analiżijiet f'intervalli regolari dwar ir-raġunijiet ewlenin għall-migrazzjoni, kif ukoll dwar il-kwistjonijiet tad-drittijiet tal-migranti u tal-integrazzjoni tagħhom, fosthom il-problema tal-eżodu ta' mħuħ. Jeħtieġu soluzzjonijiet prattiċi biex tinħoloq migrazzjoni ċirkolari effiċjenti. Mhumiex l-ostakoli li jistgħu jsolvu l-problema, meta d-djalogu bbażat fuq l-identità nazzjonali u reġjonali, fuq is-solidarjetà u l-kultura jista' jqiegħed is-sisien għal programm ta' żvilupp sostenibbli għal kulħadd, sakemm ikunu disponibbli wkoll riżorsi materjali adegwati.

3.11. Il-KESE jemmen li d-dejn huwa piż li jeqred l-isforzi kollha biex jinkiseb żvilupp sostenibbli għal kulħadd. Il-ġestjoni tiegħu, li għandha titqies każ b'każ, għandha tkun soġġetta għat-tisħiħ tal-politiki ekonomiċi u soċjali u għal governanza li ssir aktar effiċjenti. Il-ġestjoni tad-dejn u t-trasferiment tiegħu lil kredituri oħrajn għandha tkun fattur

essenzjali għall-appoġġ baġitarju, li bbażat fuq indikaturi tal-prestazzjoni għandu jkun kapaċi joffri servizzi soċjali bażiċi, billi jikkonsolida l-istruttura tal-pajjiżi Afrikani. Jeħtieġ li ssir superviżjoni trasparenti f'dan il-qasam, li fiha jkunu involuti l-awtoritajiet lokali u s-soċjetà ċivili.

4. **Kummenti speċifiċi**

4.1. Il-KESE jikkunsidra li l-Aġenda 2063, għal Afrika paċifika, sigura u prospera, fejn jiddominaw il-governanza tajba, id-demokrazija, ir-rispett tad-drittijiet tal-bniedem, il-ġustizzja u l-Istat tad-dritt, li l-iżvilupp tagħha jistrieħ fuq il-popolazzjonijiet, li tisfrutta l-potenzjal taż-żgħażagħ, b'mod partikolari tat-tfajliet u li fiha ħadd ma jitwarrab, hija programm li jista' jibdel il-kontinent u hija organizzata biex tirriformah u għandha tkun iċċentrata madwar żewġ assi ewlenin:

— **il-ħolqien ta' stati u ta' soċjetajiet aktar reżiljenti:**

  — prevenzjoni ta' kunflitti, ġestjoni tal-kriżijiet u konsolidazzjoni tal-paċi;

  — tisħiħ tas-sistemi ta' governanza;

  — ġestjoni tal-migrazzjoni u tal-mobilità;

— **il-ħolqien ta' aktar impjiegi, u ta' impjiegi ta' kwalità aħjar, b'mod speċjali għaż-żgħażagħ:**

  — attrazzjoni ta' investimenti responsabbli u sostenibbli;

  — garanzija ta' servizzi tal-enerġija fl-Afrika;

  — tibdil tal-agrikoltura u tas-settur agroalimentari, u tal-ekonomija blu, inkluż is-sajd, tal-Afrika;

  — promozzjoni tal-ħidma tal-imsieħba soċjali;

  — żvilupp tal-għarfien u tal-kompetenzi.

4.2. Raġunijiet għall-ħolqien ta' stati u soċjetajiet aktar reżistenti għall-impatti jinsabu fl-aspirazzjonijiet leġittimi, il-valuri u l-għanijiet tal-UA, il-fraġilità attwali tal-fruntieri tagħha u t-theddid għall-interessi vitali tagħha. It-terroriżmu, it-traffikar tal-bnedmin, il-kriminalità, l-estremiżmu vjolenti jirrappreżentaw theddid li jxekkel l-istabbiltà u l-paċi u huma sintomi ta' nuqqas ta' stabbiltà strutturali profonda, fejn ikun il-każ.

4.3. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— tinħoloq pjattaforma kollaborattiva li tlaqqa' flimkien l-Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti, l-imsieħba Ewropej, l-imsieħba Afrikani u sħab internazzjonali oħra;

— il-ħlas ta' kontribuzzjoni inizjali għall-fond għall-paċi tal-UA;

— l-appoġġ lill-inizjattivi Afrikani fil-qasam tas-sigurtà marittima.

4.4. Huwa magħruf sew li l-governanza tajba, is-sigurtà u l-iżvilupp huma l-pilastri ta' soċjetà soda, moderna, reżistenti għall-impatti, li għandha istituzzjonijiet demokratiċi, effettivi, trasparenti u responsabbli. Dawn il-komunitajiet stabbli, li jirrispettaw id-drittijiet tal-bniedem u jiffurmaw nuklei ta' żvilupp sostenibbli, joperaw f'qafas makroekonomiku prevedibbli u kostanti, u huma kapaċi joffru servizzi liċ-ċittadini tagħhom. F'dan il-qasam, l-UE tista' tagħti kontribut għall-iżvilupp tal-Afrika kemm permezz tal-għarfien espert li din tista' toffri permezz ta' xi Stati Membri tagħha fir-rigward tal-politiki ta' transizzjoni lejn soċjetà demokratika u ekonomija tas-suq li tiffunzjona u l-politika ta' koeżjoni soċjali u territorjali, kif ukoll permezz tal-mudell ta' kooperazzjoni transnazzjonali tagħha, permezz ta' istituzzjonijiet komuni.

4.5. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— l-organizzazzjoni ta' konferenza konġunta ta' livell għoli bejn l-UA u l-UE fuq il-proċessi elettorali, id-demokrazija u l-governanza fl-Afrika u fl-Ewropa;

— l-irduppjar tal-għajnuna għall-mobilizzazzjoni tar-riżorsi nazzjonali sal-2020, skont l-Inizjattiva Fiskali;

— it-teħid ta' azzjoni konġunta biex tissaħħaħ il-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi naturali, l-aktar permezz tat-tfassil ta' karta konġunta bejn l-UE u l-Afrika.

4.6. Fost l-akbar problemi li jaffettwaw l-ekonomija, is-soċjetà u s-sigurtà, wieħed jista' jgħid li l-migrazzjoni u l-mobilità jistgħu kemm isaħħu u jarrikkixxu s-soċjetajiet u kemm joħolqu destabilizzazzjoni kbira, jekk ma jkunux ikkontrollati b'mod adegwat u effettiv. Wieħed jinnota li llum il-flussi ta' din il-migrazzjoni u ta' din il-mobilità qegħdin jilħqu livelli rekord ta' periklu fir-rigward tal-integrità fiżika tal-migranti. F'dan ir-rigward, teżisti responsabbiltà komuni u soluzzjonijiet globali li huma bbażati fuq responsabbiltajiet kondiviżi u solidarjetà li tirriżulta minn qafas politiku li għandu valur determinanti għaċ-ċirkolazzjoni estiża tar-refuġjati u tal-migranti.

4.7. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— l-appoġġ tal-inizjattivi Afrikani dwar il-migrazzjoni u l-mobilità regolari fl-Afrika, mill-perspettiva tal-libertà tal-moviment, tal-iskemi ta' protezzjoni soċjali, tat-trasferibilità tad-drittijiet relatati u tar-rikonoxximent tal-kwalifiki;

— iż-żieda tal-kooperazzjoni bejn l-Afrika u l-UE fil-qlieda kontra n-netwerks tal-kuntrabandisti u tat-traffikanti.

4.8. Bidla radikali hija meħtieġa, sabiex jinħoloq kontinent prosperu, li jkollu l-mezzi u r-riżorsi meħtieġa biex jikkoordina l-iżvilupp tiegħu stess u fejn l-ekonomiji joħolqu tibdil strutturali permezz tal-industrijalizzazzjoni, l-attività tal-ipproċessar u l-valur miżjud, b'mod li jiġi ġġenerat tkabbir kondiviż permezz tal-iżvilupp tas-settur privat, l-intraprenditorija u l-ħolqien ta' impjiegi deċenti għal kulħadd.

4.9. Il-KESE jemmen li t-trasformazzjoni soċjoekonomika għandha tkun kompatibbli mal-opportunitajiet u l-isfidi li jirriżultaw minn tibdil kbir fil-klima u mill-kunċett ta' sostenibbiltà ambjentali. Jeħtieġ li jinħolqu swieq reġjonali, klima ta' investiment favorevoli, li jiġġeneraw valur adegwat u produttiv bis-saħħa ta' kummerċ ħieles stabbli u prevedibbli offrut mill-Ftehimiet ta' Sħubija FSE.

4.10. Il-KESE jenfasizza li, sabiex tinkiseb l-integrazzjoni ekonomika tal-Afrika fuq livell reġjonali u kontinentali, jeħtieġ li jkunu assigurati governanza tajba tal-kumpaniji u standards ambjentali u soċjali. Jeħtieġ li l-possibbiltajiet kollha mixtieqa jiġu sfruttati biex tiġi stabbilita l-ekonomija ekoloġika, blu u ċirkolari, abbażi tar-responsabbiltà soċjali tal-impriżi, tal-intraprenditorija soċjali u tal-imġiba etika, sabiex tinħoloq żona kontinentali ta' kummerċ ħieles.

4.11. Il-komunità kummerċjali għandha rwol fundamentali fl-iżvilupp tas-soċjetà, minn naħa waħda bħala investitur ewlieni, sors ta' innovazzjoni, dik li toħloq ħiliet u impjiegi, appoġġ għat-tkabbir ekonomiku, sors ta' dħul (dirett u indirett) li jiġġenera dħul governattiv biex jitwettqu l-investimenti meħtieġa fil-qasam tal-benessri kif ukoll f'segmenti tal-infrastruttura ewlenija, bħalma huma l-iskejjel jew l-isptarijiet, u min-naħa l-oħra bħala mezz ta' integrazzjoni, kemm għaż-żgħażagħ kif ukoll għall-migranti, li joffri lin-nies opportunità sabiex jiffjorixxu u jkollhom dħul stabbli.

4.12. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— jingħata bidu għal investimenti kbar tal-UE fl-Afrika, permezz tal-Pjan Ewropew għall-Investiment Esteru jew il-Patt tal-Afrika;

— promozzjoni ta' klima aktar prevedibbli u aktar favorevoli għall-investiment fl-Afrika;

— appoġġ għall-istrateġija diġitali tal-Afrika.

4.13. Il-KESE jqis li aċċess universali għal enerġiji sostenibbli u rinnovabbli, ibbażat fuq tariffi raġonevoli, joffri prospetti biex jinħolqu impjiegi ġodda diċenti u għal żvilupp konkret li jieħu inkunsiderazzjoni t-tibdil fil-klima. L-UE u l-Afrika jistgħu jsaħħu l-kooperazzjoni għat-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa, ibbażata fuq sett ta' valuri komuni. L-Unjoni Ewropea għandha rwol ewlieni fil-livell dinji fil-promozzjoni ta' dawn l-enerġiji nodfa. Sabiex jiġi sfruttat il-potenzjal tal-Afrika għall-produzzjoni u l-użu effiċjenti tal-enerġija elettrika, ibbażati fuq regolamenti adegwati, jeħtieġ li jsiru investimenti qawwija biex tintlaħaq id-domanda, għalkemm hemm ukoll il-possibbiltà ta' interkonnessjoni man-netwerks ta' tranżitu Ewropej. It-tibdil fil-klima jista' jiġi indirizzat permezz ta' elettrifikazzjoni minn sorsi rinnovabbli.

4.14. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— għoti ta' kontribuzzjoni tal-UE għall-Inizjattiva tal-Afrika għal Enerġija Rinnovabbli (IAER) u l-kisba ta' kapaċità ta' ġenerazzjoni tal-enerġija rinnovabbli ta' 5 GW sal-2020 filwaqt li tingħata possibbiltà lil 30 miljun Afrikan għal enerġija sostenibbli u jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' CO_2 bi 11-il miljun tunnellata fis-sena;

— tnedija ta' inizjattiva ġdida li tiffaċilita l-kooperazzjoni pubblika-privata bejn l-UE u l-Afrika bl-għan li jiżdiedu l-investimenti fis-settur tal-enerġija sostenibbli fl-Afrika permezz ta' pjattaforma ta' livell għoli;

— tnedija ta' sħubija ġdida bejn l-UE u l-Afrika fil-qasam tar-riċerka u tal-innovazzjoni dwar it-tibdil fil-klima u l-enerġija sostenibbli.

4.15. Il-KESE jenfasizza li l-biedja, it-trobbija tal-annimali, l-akkwakultura u s-sajd huma sors importanti ta' dħul, li jipprovdi mezzi ta' għajxien vitali għall-Afrika. Jidher li l-ġestjoni mhux sostenibbli tar-riżorsi, il-problemi marbuta mad-drittijiet tal-artijiet, in-nuqqas ta' sigurtà fuq il-baħar u, mhux anqas importanti, in-nuqqas ta' kapital u ta' aċċess għall-finanzjamenti joħolqu ostakoli kbar għall-iżvilupp tas-settur. Il-produzzjoni tal-ikel, li għandha potenzjal kbir ta' żvilupp, tista' tiżgura l-ħolqien ta' impjiegi u l-emanċipazzjoni, waqt li tiżgura s-sigurtà tal-ikel.

4.16. L-Afrika tista' tiġġenera valur miżjud għar-riżorsi naturali tagħha, filwaqt li ssegwi politika ta' industrijalizzazzjoni li tiffoka fuq il-ħolqien ta' impriżi żgħar u medji u ta' mikrointrapriżi tal-manifattura. Il-KESE jenfasizza r-rwol importanti li għandhom il-ktajjen ta' valur responsabbli, li jiġġeneraw l-iżvilupp rurali, li jiżguraw il-ġestjoni politika sostenibbli tar-riżorsi tal-ilma u tal-ħamrija. Jeħtieġ li jiġu konklużi ftehimiet ta' sħubija politika, kif ukoll li jiġu sfruttati l-prospetti tas-suq għall-prodotti tal-ikel Afrikani.

4.17. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— inkoraġġiment tal-iżvilupp tal-katina tal-valur, bl-iffaċilitar ta' investimenti responsabbli f'settur agroalimentali sostenibbi u f'ekonomija blu sostenibbli;

— attrazzjoni ta' investimenti kemm mill-Afrika kif ukoll mill-UE li jappoġġjaw ir-riċerka u l-iżvilupp;

— estensjoni, diment li tkun xierqa, tan-netwerk ta' ftehimiet ta' sħubija konklużi fil-qasam tas-sajd sostenibbli bejn l-UE u l-pajjiżi Afrikani.

4.18. Fil-fehma tal-KESE, kundizzjoni essenzjali biex jiġi żgurat żvilupp sostenibbli li jkun irriversibbli hija aċċess għall-edukazzjoni mingħajr restrizzjoni u jew diskriminazzjoni. Jeħtieġ li fl-Afrika, is-sistemi edukattivi u l-iskemi ta' edukazzjoni teknika u vokazzjonali ikunu ferm korrelatati mal-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol, b'rabta mal-iżvilupp demografiku, ekonomiku u soċjali. L-iskemi għandhom ikunu innovattivi, iffukati fuq l-edukazzjoni u t-taħriġ għall-ħolqien ta' servizzi u ta' impriżi, sabiex jinstabu r-riżorsi mixtieqa biex l-ekonomija informali tinbidel f'waħda formali. L-Afrika għandha tħeġġeġ b'mod attiv ix-xjenzi, it-teknoloġija, ir-riċerka u l-innovazzjoni.

4.19. Il-KESE jemmen li għandha ssir sħubija li tippromovi l-opportunitajiet indaqs, it-tnaqqis tal-inguwaljanzi u l-iżvilupp tal-ħiliet ta' integrazzjoni soċjali. Il-koeżjoni, l-ekwità, id-diversità u l-inklużjoni huma elementi essenzjali biex tirnexxi l-promozzjoni tal-għarfien u l-ħiliet lejn kultura ġdida Afrikana.

4.20. F'din il-linja, l-UE għandha tiddefinixxi l-inizjattivi ewlenin li ġejjin:

— tnedija ta' faċilità għaż-żgħażagħ Afrikani, bl-estensjoni tal-kamp ta' applikazzjoni tal-programm Erasmus+;

— appoġġ finanzjarju għall-kooperazzjoni bejn l-universitajiet Ewropej u dawk Afrikani, u żvilupp ta' programmi konġunti ta' studju;

— ħolqien ta' faċilità Ewropea għall-edukazzjoni vokazzjonali u teknika.

4.21. Il-programm Erasmus+ jappoġġja l-kooperazzjoni bejn l-Unjoni Ewropea u l-Afrika fil-qasam tal-edukazzjoni għolja. Il-proġetti li jinvolvu msieħba minn kull reġjun jikkontribwixxu, inter alia, biex itejbu l-prospetti tax-xogħol tal-istudenti, biex isaħħu l-kooperazzjoni akkademika u jinħolqu netwerks bejn l-istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja. Il-kooperazzjoni mal-Afrika fil-qasam tal-edukazzjoni għolja hija konsistenti mal-objettivi tal-politika esterna tal-UE, b'mod partikolari fil-qasam tal-kooperazzjoni għall-iżvilupp.

Brussell, il-15 ta' Marzu 2018.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Georges DASSIS